

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/162/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419201386
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1419201386.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovvej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci osoby, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné (ďalej len „povinný“) S. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX, XXX XX G., zastúpený JUDr. Róbertom Bockaničom, advokátom, so sídlom Seberínho 1, 821 01 Bratislava, a oprávneného z výživného (ďalej len „oprávnený“) P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. N. XX, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Petrom Fratričom, advokátom so sídlom Timravina 9, 811 06 Bratislava, v konaní o návrhu povinného na zníženie výživného a oprávneného na zvýšenie výživného, na odvolanie povinného a oprávneného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 12.02.2020, č.k. 22Pc/7/2019-230, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrok II. m e n í tak, že osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné S. A., nar. XX.XX.XXXX je povinný na oprávneného P. A., nar. XX.XX.XXXX, platiť zvýšené výživné zo sumy 250 eur mesačne na sumu 400 eur mesačne, k jeho rukám vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počínajúc dňom 23.09.2019.

Výrok III. m e n í tak, zročné výživné za obdobie od 23.09.2019 do 31.08.2021 v sume 1.890 eur je osoba ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné S. A., nar. XX.XX.XXXX zaplatiť k rukám oprávneného P. A., nar. XX.XX.XXXX, v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej napadnutej časti sa rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo dňa 12.02.2020, č.k. 22Pc/7/2019-230, vo výroku I. návrh povinného na zníženie výživného zamietol, vo výroku II. zvýšil výživné na sumu 350 eur mesačne, ktoré povinnému uložil platiť k rukám oprávneného vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od 23.09.2019, vo výroku III. zročné výživné za obdobie od 23.09.2019 do 31.01.2020 vo výške 1.493,28 eur uložil povinnému zaplatiť k rukám oprávneného do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku IV. zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2017, č.k. 11CoP/493/2016-279 v časti výživného na oprávneného P. A., nar. XX.XX.XXXX, vo výroku V. vo zvyšnej časti vzájomný návrh oprávneného zamietol, vo výroku VI. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákon o rodine, keď na základe vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania, svedkov Mgr. O. G. a Z. A., rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 14.06.2016, č.k. 13P 99/2015-252,

v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2017, č.k. 11CoP/493/2016-279, lekársnym nálezom povinného zo dňa 16.01.2019, rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 09.07.2019, výpisom z LV č. XXXX pre k. ú. O. J. I. zo dňa 29.10.2019, potvrdením o štúdiu oprávneného zo dňa 23.09.2019, výpisom z OR SR spoločnosti Y. Y., s.r.o., výpisom zo živnostenského registra povinného, prehľadom jeho príjmov a daňovým priznaním za rok 2018, kúpnu zmluvu zo dňa 13.05.2019, prehľadom výdavkov oprávneného a dokladmi o ich úhrade, výmenným listom zo dňa 13.12.2019, zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 05.08.2019, zmluvu č. XXXX/XXXX o pôžičke z Fondu na podporu vzdelávania v akademickom roku 2019/2020, pôžičku od britskej vlády pre školský rok 2019/2020, prehľad príjmov z brigád, komunikáciu oprávneného s povinným, výpisom z bankového účtu spoločnosti M. s.r.o., potvrdením o úhrade za ubytovanie a študijným rozvrhom oprávneného, obsahom pripojených spisov sp.zn. 40C/7/2018, sp.zn. 23C/38/2018 a sp.zn. 16C/56/2017, rešpektujúc existenciu trvania vyživovacej povinnosti povinného k oprávnenému, ktorá medzi účastníkmi sporná nebola a zákonných kritérií rozhodujúcich pre stanovenie jej rozsahu, čiastočne zvýšil výživné na 350 eur mesačne od 23.09.2019, vo zvyšku návrh oprávneného zamietol a návrh povinného zamietol v celom rozsahu. Súd prvej inštancie vychádzal z odôvodnených potrieb oprávneného ale i z možností, schopností, ako aj majetkových pomerov oboch jeho rodičov v zmysle kritérií určovania výživného (§ 62, § 75 ods. 1 Zákona o rodine) v nadväznosti na zmenu pomerov (§ 78 Zákona o rodine). Poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 14.06.2016, č.k. 13P/99/2015-252, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2017, č.k. 11CoP/493/2016-279, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov oprávneného a povinnému určená povinnosť platiť výživné okrem oprávneného aj k jeho ďalším súrodencom (okrem P. 250 eur, na Z. 250 eur, I. 220 eur a Q. 180 eur mesačne). Vykonaným dokazovaním mal preukázanú zmenu pomerov na strane tak povinného ako aj oprávneného, ktoré v kontexte celého vykonaného dokazovania vyhodnotil v prospech oprávneného, keď za dôvodné považoval čiastočné zvýšenie výživného. Návrh povinného na zníženie výživného zamietol, keď zmenu pomerov na jeho strane v dôsledku jeho dlhodobej práceneschopnosti a následnému priznaniu invalidného dôchodku a priznanej invalidity len na 45%, nevyhodnotil ako okolnosť, že v dôsledku svojho zdravotného stavu, tak ako doposiaľ nemôže už vykonávať žiadnu prácu (zárobkovú činnosť) a to aj samostatne na základe živnostenského oprávnenia (rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 09.07.2019 o uznaní za invalidného z dôvodu poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou osobou s priznaním invalidného dôchodku 245,10 eur mesačne, potvrdenia MUDr. S. I. o trvaní práceneschopnosti). Jeho obranu o nemožnosti vykonávať prácu s fyzickou a psychickou záťažou vykonaným dokazovaním nezistil, naopak z prehľadu jeho príjmov za rok 2019, ako aj výsluchom syna Z. A., či jeho čestných prehlásení založených v spise tamojšieho súdu sp.zn. 16C/56/2017 vyplynulo, že povinný aj napriek práceneschopnosti vykonával celkom náročné práce ako napr. výmena kotla, oprava kúrenia, betonárske práce, brigádu v N. - kúrenárske a vodoinštalčné práce. Z prehľadu jeho príjmov za rok 2019 zistil z brigád a doplatenia dôchodku príjem 4.580 eur. Pri posúdení schopností a možností povinného vychádzal aj z jeho majetkových pomerov, kúpnu zmluvou zo dňa 13.05.2019 mal za preukázané, že povinný ako predávajúci predal nehnuteľnosti - pozemky parcely registra „C“ parc. č. 777/2 zastavané plochy o výmere 199 m², parc. č. 777/6 zastavané plochy o výmere 88 m² a parc. č. 778/2 záhrady o výmere 509 m² zapísané na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor pre okres Bratislava IV, obec BA - m. č. Devínska Nová Ves, k. ú. Devínska Nová Ves spoločnosti M. s.r.o. za kúpnu cenu 165.000 eur. Nezohľadnil pritom tvrdenie povinného, že spoločnosť jeho brata M. s.r.o. mu kúpnu cenu spláca postupne, čo odporuje samotnému zneniu kúpnej zmluvy. Pričom z jeho výpovede je pritom zrejmé, že z uvedenej kúpnej ceny mu ostáva ešte minimálne 100.000 eur. Zohľadnil príjem matky oprávneného, jej náklady a výlučnú osobnú starostlivosť o všetky 4 deti pochádzajúce z manželstva. V súvislosti s majetkovými pomermi rodičov oprávneného poukázal na prebiehajúce súdne konanie o vyporiadanie ich BSM po rozvoze manželstva k nadobudnutej nehnuteľnosti- rodinnému domu, ktorý obýva výlučne povinný. Skonštatoval, že za obdobe od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného v roku 2016 nastala na strane oprávneného podstatná zmena pomerov dňa 23.09.2019 jeho nástupom na vysokoškolské štúdium v zahraničí University College London v programe urban planning, design a management, s predpokladaným dátum ukončenia štúdia v 06/2022. Skonštatoval, že oprávnený je vynikajúcim študentom, na príležitosť študovať na prestížnej zahraničnej univerzite získal po úspešnom stredoškolskom štúdiu a nemalom úsilí. Jeho priemerné mesačné náklady súd prvej inštancie podľa ich vyčíslenia a aj preukázania ustálil v školskom roku 2019/2020 (10 mesiacov) celkovo 13.535 eur (1.350 eur mesačne) a zahŕňajú náklady na stravu 3.500 eur, oblečenie 600 eur, šport 355 eur, kultúru 120 eur, kurzy 250 eur, dopravu 1.150 eur, voľný čas 240 eur, ubytovanie 6.480 eur, študijný materiál, knihy, piernictvo 200 eur, letenky 500 eur, spotify 20 eur, paušál 120 eur. Za preukázané mal, že oprávnený dostal na základe zmluvy o pôžičke

z Fondu na podporu vzdelávania v akademickom roku 2019/2020 sumu 3.500 eur s úrokovou sadzbou 3 % ročne s dobou splatnosti 10 rokov, zároveň mu bolo poskytnuté britskou vládou školné na pokrytie školského roku 2019/2020 vo výške 9.250 GBP. Zohľadnil, že povinný oprávnenému neposkytuje žiadnu osobnú starostlivosť a podporu. Za neprimerané považoval, že matka okrem osobnej starostlivosti musí financovať celú zvýšenú potrebu oprávneného, preto má dve zamestnania a na úhradu výdavkov spojených s jeho štúdiom čerpá úver. Skonštatoval, že oprávnený povinného o svojom študijnom zámere informoval, ktorý však žiadnym spôsobom neodpovedal a iba podal návrh na zníženie výživného. Vo zvyšnej časti návrh oprávneného zamietol, vyhodnotiac jeho výdavky, príjmy, vrátane poskytnutej pôžičky či už z Fondu na podporu vzdelávania alebo od Britskej vlády vo forme školného, pomery otca a jeho vyživovaciu povinnosť k ďalším trom vyživovacím povinnostiam. Výživné zvýšil od 23.09.2019 (zmeny pomerov oprávneného dňom začatia vysokoškolského štúdia), zročné výživné za obdobie od 23.09.2019 do 31.01.2020 vo výške 1.493,28 eur vypočítal ako pomernú časť za september 2019 vo výške 93,28 eur + za 4 mesiace - 10/02019 až 01/2020 x 350 eur. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozsudku v jeho výroku III. podal prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie povinný, namietajúc spôsob výpočtu zročného výživného súdom prvej inštancie, keď pôvodne určené výživné 250 eur platil oprávnenému pravidelne až do dňa doručenia predmetného rozsudku o jeho zvýšení. Súd mal preto správne pri výpočte sumy zročného výživného zohľadniť doposiaľ hradené výživné a tieto platby započítať do celkovej výšky určeného zročného výživného, t.j. suma zročného výživného za obdobie od 23.09.2019 do 31.01.2020 mala byť určená vo výške 414,29 eur (súčet pomerenej časti z navýšenej sumy za mesiac september 2019 vo výške 14,29 eur a štvornásobku tejto sumy za mesiace október 2019 - január 2020).

4. Proti rozsudku vo výrokoch II., III., IV. a V. podal prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie oprávnený, navrhujúc rozsudok v napadnutej časti vo výroku II. zmeniť a výšku výživného ustáliť v sume 800 eur mesačne a zmeniť v tejto súvislosti a súvisiace výroky III., IV. a V. rozsudku. Mal za to, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Namietal, že súd prvej inštancie sa dôkladne nezaoberal navrhnutými dôkazmi, nevyhodnotil skutkový stav a uspokojil sa s formálnym konštatovaním povinného o jeho príjmoch, na ktorého strane jednoznačne je priestor na hradenie vyššieho výživného. Zdôraznil, že sumu ktorú na štúdium neuhradí povinný, bude hradiť matka, ktorá má rovnako ďalšie tri vyživovacie povinnosti, navyše sa o ne nielen po finančnej stránke, ale aj osobnou stará a za účelom hradenia jeho štúdia čerpá úver. Jeho štúdium mu tak zatiaľ prakticky v plnom rozsahu hradí matka. Povinný úver nečerpá, práve naopak, zbavil sa majetku (predal pozemok) a príležitosti, ktoré má (možnosť podnikat', oficiálne prenajímať nehnuteľnosť) nevyužíva, a majetok, ktorý môže zhodnotiť (vyporiadanie BSM) úmyselne necháva v pasívnom stave. Žiadal zohľadniť svoje argumenty v podaní zo dňa 20.12.2020 a v záverečnej reči. Mal za to, že povinný má prostriedky aj majetok, aby mohol platiť výživné v navrhovanej výške, žije v dostatku (jazdí na luxusnom vozidle zn. VOLVO, absolvuje dovolenky v Rusku, v Alpách), vo veľkom rodinnom dome, ktorého užívanie upiera ostatným členom rodiny a napriek absencii jednoznačných dôkazov je zrejmé, že dom prenajíma. Uviedol, že sám sa snaží v rámci možností privyrobiť si na náklady spojené so štúdiom (brigády v Anglicku, na Slovensku), avšak v aktuálnom ročníku je možnosť privyrobenia si nižšia s dôvodu nárastu školských povinností. Zdôraznil, že vyživovacia povinnosť voči nemu nebude trvať dlho, keď ide o 10 semestrálne štúdium, a aktuálne je v 2. semestri.

5. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu oprávneného prostredníctvom právneho zástupcu nesúhlasil s tvrdením, že je na jeho strane priestor na určenie vyššieho výživného, keď bolo preukázané že je invalidný a jediným zdrojom jeho príjmov je invalidný dôchodok. Jeho príjmy z brigád majú nepravidelný a sezónny charakter a závisia od jeho zdravotného stavu. V dôsledku prebiehajúcej pandémie došlo aj k utlmeniu dopytu po brigádnikoch. Poprel, že by užíva luxusné motorové vozidlo, od času podstatnej zmeny pomerov na jeho strane neabsolvoval akúkoľvek dovolenku pri mori či lyžovačku na vlastné náklady a žiadna z týchto skutočností nevyplýva ani z vykonaného dokazovania.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania podľa § 379 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a nie je viazaný jeho dôvodmi podľa § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1, § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP, s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219

ods. 3 CSP, dospel k záveru, že odvolanie povinného je dôvodné, odvolanie oprávneného je dôvodné čiastočne.

7. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom daného spisového materiálu s poukazom na kritériá rozhodné pre určovanie výživného (§ 62 ods. 1, 2, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine) dospel k záveru, že súd prvej inštancie iba čiastočne správne posúdil zistené rozhodujúce skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu oprávneného z hľadiska schopností a možností povinného a jeho majetkových pomerov a celkového posúdenia existencie podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine), porovnaním so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného na oprávneného v čase vyhlásenia rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 14.06.2016, č.k. 13P/99/2015-252, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2017, č.k. 11CoP/493/2016-279. Súd prvej inštancie síce vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, vykonal potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam, avšak s právnym posúdením veci (právnym záverom), pri ustálení výšky výživného od 23.09.2019 sa odvolací súd nestotožnil. Za dôvodné považoval odvolanie povinného, o nesprávnom výpočte zročného výživného súdom prvej inštancie.

8. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnutelných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnúť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie.

9. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča.

10. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a

duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov.

11. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu Zákona o rodine v ust. § 78 (rovnako procesný predpis - ust. § 121 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchýlil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi *clausula rebus sic stantibus* (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky *res iudicata* na základe preukázanej zmeny pomerov odôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.).

12. V danej prejednávanej veci pokiaľ ide o určenú výšku výživného túto namietal vo svojom odvolaní iba oprávnený a to vo vzťahu k nesprávnym záverom súdu prvej inštancie, týkajúcich sa schopností a majetkovým pomerom povinného, od ktorého odvíjal svoje rozhodnutie o zvýšení výživného. Dôvody zvýšenia výživného a určenia obdobia od kedy súd prvej inštancie výživné po ustálení zmeny pomerov na strane oprávneného zvýšil, výšku odôvodnených výdavkov, tak ako boli oprávneným vyčíslené a aj preukázané odvolaním účastníkov konania namietané a spochybnené neboli.

13. Pokiaľ ide o odvolacie námietky oprávneného, s týmito sa odvolací súd stotožnil čiastočne. Na rozdiel od záverov súdu prvej inštancie, považoval za dôvodné zohľadniť pri zvýšení výživného majetkové pomery povinného a premietnuť ich do výšky výživného vo väčšom rozsahu, keď za preukázané súdom prvej inštancie (bez námietok povinného) bola skutočnosť, že kúpnu zmluvou zo dňa 13.05.2019 ako predávajúci predal nehnuteľnosti - pozemky parcely registra „C“ parc. č. XXX/X zastavané plochy o výmere 199 m², parc. č. XXX/X. zastavané plochy o výmere 88 m² a parc. č. XXX/X záhrady o výmere 509 m² zapísané na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor pre okres Bratislava IV, obec BA - m. č. Devínska Nová Ves, k. ú. Devínska Nová Ves spoločnosti M., za kúpnu cenu 165.000 eur. Povinnému, ktorému je na základe ustálenia jeho zdravotného stavu priznaný invalidný dôchodok, pritom nebráni jeho zdravotný stav vykonávať príležitostné práce, čo bolo

súdom prvej inštancie vykonaným dokazovaním dostatočne verifikované. Súd prvej inštancie správne pri rozhodnutí neprihliadol na tvrdené skutočnosti povinného o jeho príjme, ale vyhodnocoval jeho schopnosti a možnosti, správne vyhodnotil jeho majetkové pomery a v konaní preukázané okolnosti nakladania s majetkom (jeho predaja). V súlade s vykonaným dokazovaním správne ustálil aj priemerné mesačné výdavky na odôvodnené potreby oprávneného, ktoré v priebehu konania náležite vyčíslil a preukázal. Správne tiež súd prvej inštancie poukázal aj na celkový prístup povinného k plneniu si rodičovských povinností, keď nad rámec výživného určenom rozhodnutím súdu, oprávneného finančne alebo iným spôsobom nepodporoval. O záujme povinného o oprávneného svedčí aj samotné jeho konanie, keď bezprostredne po tom, čo mu oprávnený oznámil svoj zámer študovať v zahraničí a požiadal ho o zvýšenú finančnú podporu, dňa 17.05.2019 doručil na Okresný súd Bratislava IV návrh na zníženie výživného (zo dňa 19.05.2019) na sumu 100 eur mesačne, napriek tomu, že dňa 13.05.2019 získal finančné prostriedky z predaja svojej nehnuteľnosti. Na druhej strane, správne súd prvej inštancie zohľadňoval jeho vyživovaciu povinnosť k trom ďalším súrodencom oprávneného, Z. A., nar. XX.XX.XXXX, I. A., nar. XX.XX.XXXX a Q. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorí tak ako oprávnený majú nárok na primerané výživné od povinného (resp. možnosť jeho zvýšenia). Vychádzajúc z okolností zistených vykonaným dokazovaním odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo na strane oprávneného a rovnako aj na strane povinného k zmene pomerov, ktorá počas vysokoškolského štúdia oprávneného je dôvodná pôvodne určené výživné čiastočne zvýšiť. Avšak za odôvodnenú výšku výživného, poukazujúc na vyššie uvedené, odvolací súd považoval jej ustálenie na sume 400 eur mesačne a vo zvyšnej napadnutej časti rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Okolnosť, že oprávnený si vzhľadom na svoje ambície pre prípravu na budúce povolanie a výborné študijné výsledky zvolil štúdium v zahraničí súd prvej inštancie správne vyhodnotil a to vo vzťahu k nákladom s tým spojených, k možnostiam a schopnostiam povinného. Tu odvolací súd však poukazuje na okolnosť, že navrhovateľ prijal takéto rozhodnutie bez predchádzajúcej dohody s povinným, čo bolo nevyhnutné pri výške výživného zohľadniť, a to bez ohľadu na ich vzájomné vzťahy a okolnosť, že povinný so svojim synom neudržiava plnohodnotné rodinné vzťahy a ani primerane nekomunikuje.

14. Pokiaľ ide o zročné výživné určené súdom prvej inštancie, je potrebné sa stotožniť s odvolacími dôvodmi povinného, že zročné výživné pri zvýšení výživného sa určuje z rozdielu sumy pôvodne určeného výživného a sumy zvýšeného výživného za rozhodné obdobie priznania zvýšeného výživného. Nakoľko odvolací súd ustálil výšku výživného v sume 400 eur mesačne, zročné výživné počítal za obdobie od 23.09.2019 do svojho rozhodnutia do 31.08.2021 zo zvýšenej sumy 150 eur mesačne. Vychádzal pritom z oprávneným preukázaného už zaplateného výživného v posudzovanom období (výpisom z účtu), keď povinný na výzvu odvolacieho súdu doručenu mu prostredníctvom jeho právneho zástupcu dňa 05.08.2021, aby preukázal doposiaľ zaplatené výživné neodpovedal a neuplatnil námietky na vyčíslenie zaplateného výživného zo strany oprávneného, doručené mu prostredníctvom právneho zástupcu dňa 25.08.2021. Zročné výživné za obdobie od 01.09.2019 do 31.08.2021 (do rozhodnutia odvolacieho súdu) vo výške 1.890 eur zodpovedá výpočtu za rok 2019: pomerná časť za 8 dní mesiaca september 2019 / 40 eur + október až december 2019 / 450 eur (3 mesiace x 150 eur), za rok 2020: január až február 2020 / 300 eur (2 mesiace x 150 eur), marec až december 2020 / 500 eur (10 mesiacov x 50 eur, kedy povinný platil 350 eur mesačne), rok 2021 január až jún 2021 / 300 eur (6 mesiacov x 50 eur, kedy povinný platil 350 eur mesačne), júl až august 2021 / 300 eur (2 mesiace x 150 eur, kedy povinný zvýšené výživné, ani výživné podľa pôvodného exekučného titulu nezaplatil). Zročné výživné odvolací súd uložil povinnému zaplatiť k rukám oprávneného podľa § 232 ods. 3 CSP v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

15. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II., III., IV., a súvisiacom výroku V., VI. zmenil podľa § 388 CSP a vo zvyšnej napadnutej časti ho potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP.

16. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).